

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se poravnatvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov vrnica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osemtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je m. d.

Ob uravnanju vrednote (valuta).

III.

Dogovori mej obema ministroma glede uvedanja zlate vrednote v Avstriji so že dokončani in dotiskane menda že vse dotične zakonske predloge. Kakor poročajo, pridejo zadnje na dnevni red državnega zbora že 10. t. m. Vendar pa dosedaj vemo o njih prav malo gotovega, kajti vlada se boji brezvestnih borznih spekulativ, koji bi se vsakakor dobro okoristili, ako bi jim bile že naprej znane ponatankosti nove novčane postave.

Gotovo pa je, da zbornica ne vsprejme z veseljem te predloge, kajti to, kar se je dosedaj izvedelo izza kulis o namerovanem uravnanju, je vzbudilo mnogo pomislekov celo v onih deželah in krajih, kateri imajo dobro razvito trgovino z inozemstvom ter bi jim morala zlata valuta nasproti srebrni mnogo bolj ugajati.

Odpor ta prebudil je tudi mnogo ljudskih zastopnikov v državnem zboru, kateri so se načeloma izrekli proti uvedanju te valute. Vendar pa ni dvomiti, da ne bi obveljala vladina predloga, kajti vlada ima že preskrbljeno svojo, umetno vkupe spravljeno večino, koja jo zagovarja in podpira celo pri predlogah in načrtih, od katerih si more upati dobička le kak privilegovan ljudski stan, nikar pa večina davkoplačevalcev.

Posebno se pa razni krogi protivijo relaciji, katera naj bi služila novčeni postavi za podlago pri premembu starega denarja v novi. Relacija ta znaša namreč 2:10 frankov t. j. en naš sedanji srebrni goldinar je po tej relaciji 2:10 frankov v zlatu. Kako nizka je ta svota kaže nam naslednje: l. 1865. veljal je 1 srebrni goldinar = fr. 2:46. Ako si imel tedaj 100 gld. v srebru, zmenjal si jih lahko za 246 frankov v zlatu; danes pa po novo naznačeni relaciji veljalo bi 100 srebrnih goldinarjev samo 210 frankov v zlatu ali 36 frankov manj.

Res je sicer, da je pred francosko-nemško vojno srebro stalo jako visoko, ker njega cena je bila naznačena 80 d., danes znaša pa smo 40¹/₃; vendar bi pa moralo 20 frankov v zlatu tudi danes veljati do 12 for. v srebru, dočim danes napoleoni stojé na 9 for. 50 kr.!

Uzrok temu nižanju cene srebra je bila menda največ francosko-nemška vojna, po kateri sti Francija in Nemčija v promet dejali mnogo srebra, iz katerega so bili popred narejeni novci.

Vsakakor bi bilo umestnejše, ako bi tudi naša država, ako že uvede novo valuto, upeljala frank, ki se je dosedaj pokazal kot najboljši in najstalniji denar.

Kolikor je prevideti, ostane sedanji denar še dlje časa v veljavi ter se bode isti po nekoliko letih prisilno izmenjal proti novemu. Prašanje je sedaj, kdo bode izgubil, imejitelj denarja ali država?

Novi denar bode obstojal iz krone, ki bode veljala 50 kr. sedanje nominalne vrednosti. Da bi naš denar bil gotov in povsod spoštovan, morala bi po pravici krona veljati 1¹/₂ franka v zlatu; v istini pa bode po določeni relaciji veljala samo 1:05. Kadar se bode zakonito ukazalo, da se mora ves sedanji srebrni denar zmenjati v državnih blagajnicah, ker se sicer ob določenem času ne bode več prejemal, moral bode vsakdo, ki ima sedanji denar, istega zmenjati ali ga zgubiti, kajti pozneje ne bode imel več nobene veljave.

Kako bode tedaj? Ako boš takrat imel 100 for. sedanjega denarja, zmenjati ti jih bode za 200 kron ali za 210 frankov v zlatu. To bi bilo v pravi veljavi za okolu 84 goldinarjev v zlatu.

Pri vsacem stotaku bode toraj izgube okolu 16 for. Iz tega sledi, da ne bode novi denar boljši od sedanjega, razun tega, da bode isti potem stalnejši ter se tudi naša država pridruži ostalim z zlato vrednoto.

Kreditor bode izgubil a dolžnik pridobil in pridobila bode po mnenju neka-

terih tudi država na eni strani, dočim se jej je bati krize na drugej. Vsakakor ni še možno vsvariti si pravega menenja o večji ali manjši vrednosti nove valute.

Isto se menda vesele samo Židovi, ki si upajo pri tem mastiti svoje dobro polne mošnjčke. Ako predloga v zbornici prodré brez sprememb, kar najbrže bode navzlic uporom in ugovarjanju mnogih, za dobro svojih volilcev delujočih poslancev, videli jo bomo v kratkej dobi v praktičnem življenju, kjer se nam pokaže v svojej pravi luči.

Čeprav krona in zlata, bode za re-veža vendar — trnjeva. L—n.

Deželni zbor isterski.

XII. seja, dné 5. aprila 1892.

(Konec.)

Posl. Sbisà govori o umetnem vinu. Dr. Venier podpira predgovornika in želi, da bi se obstoječi zakon izvajal. (Dobro! na levici).

Odgovarja mu vladni komisar Elushegg in zatrjuje, da je on deloval po predpisih onega zakona.

Govori v tej zadevi še ravnatelj Hugues in stavi predsednik na glasovanje predloge.

Prvega sprejme večina.

Druzega a in b ves zbor enoglasno.

Dr. Costantini kot poročevalec političnega odbora predlaga, da se pritožba Pavla Sufficha in drugov proti upravi Žminjske občine izroči deželnemu odboru v rešitev.

Sprejeto enoglasno.

Sledi volitev deželnega odbornika iz skupine kmetiskih občin na mesto posl. Spinčiča, kateri je odložil odbornišvo še v lanskem letu.

Predsednik čita imena poslancev, kateri imajo glasovati in sicer: Doblanovich, dr. Dukić, Flego, Jenko, dr. Laginja, Man-

dić, Seršić, Spinčič, dr. Venier, dr. Vergottini, dr. Volarić, Wassermann.

Odda se 11 listkov. 7 glasov dobi dr. Laginja, 4 glasa dr. Venier.

Predsednik proglasi, da je za deželnega odbornika kmetiskih občin izvoljen dr. Laginja.

A ker je bil on do zdaj namestnik dež. odbornika, treba torej tudi tega na novo voliti.

Pretrga se seja za 6 minut in se potem vrši volitev na enak način.

7 glasov dobi posl. Mandić, 4 glase poslanec Wassermann.

Predsednik proglasi torej kot izvoljenega namestnika deželnemu odborniku kmetiskih občin poslanca Mandića.

V imenu finančnega odbora poroča v zadevi železnice Trst-Poreč dr. Venier in predlaga:

1. Deželni zbor s zadovoljstvom sprejme v znanje poročilo o delovanju deželnega odbora v tej zadevi, izreče načelno, pričakovanje državni prispevek, pripravljenost, jamčiti podjetnikom do zneska, kateri se bode določil potem, ko bodo prizadete občine prevzele protijamčenje in ustanovile rezervno zaklado že za časa grajenja železnice v onej meri, katero bo določil deželni odbor s tem, da bode potem deželni zbor določil stalen znesek prisosa iz deželne zaklade v pomoč občinam pri pokritju eventualne zgube.

2. Nalaga se deželnemu odboru izposlovati od c. kr. vlade državni prispevek za znižanje zneska, za katerega se bode jamčilo.

3. Podjetniki ostanejo zavezani, spojit to železnico z državno, ne da bi se s tem dežela bode si kako na novo obtežila.

K tem predlogom govori poslanec Babuder in potem dr. Volarić: Ne bode govoril v imenu stranke, nego samo v svojem imenu. V principu podpiram predloge, ali z druge strani in z obzirom na besede predgovornika, zdi se mi prerano, da se zbor izreče v tej zadevi.

PODLISTEK.

Spomini

na znamenite možé slovenske.

Čital Vatroslav Holc

v Čitalnici Tržaški dne 9. aprila 1892.

(Dalje)

Zanimivo je tudi, kakó je pokojni Jenko, kar mi je sam pravil, nekoč hotel opijaniti svojega očeta z — briško rebulo. Bivajoč doma na počitnicah, naroči si omenjenega vina in ko dojde, pokliče starca:

„Oče, tacega vina pa še niste pili v svojem življenji!“ pravi mu ter mu ponuja piti; ali šegavi možak je slutil sinovo nakano, pa je le srehal, dočim se ga je poslednji, kakor je sam priznal, pošteno bil nalezal. In drugo jutro, ko je videl, da je vin nekam pobit, vpraša ga oče:

„Janez! Kaj ne da: ti imaš od tistega vina takó bele lasé? Vidiš: kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!“

Kadar je bil dobre volje, pripovedoval je naš Jenko mnogo jednaci stvari. V obče mi je razodel marsikaj, kar je skrbno skrival pred zlohotnim svetom.

Ko je bil izdal zbrane svoje pesmi, bolelo ga je neizrečeno, da je slovensko

časopisje, kakor na neko višje povelje, molčalo o njih. Od tiste dobe udal se je namenoma pijači, katera ga je naposled spravila prerano v grob! . . .

Kaj je bil prvotni vzrok njegovemu perečemu cinizmu, to meni ni znano; ali prepričan sem se, da bi se s primernim in potrpežljivim ravnanjem ž jim dalo doseči mnogo! Jaz sem ga bil nekoč poprosil, da naj mi dá kaj iz svoje pesniške zaloge za „Slovana“, kar mi je zagotovil do prihodnjih počitnic, in glejte! neko jutro mesec dni pozneje prinese mi v Ljubljano polno torbo pesnij, katere so bile potem priobčene v imenovanem listu s podpisom: „Mirko“. Med jimi se kaj lepó odlikuje pesem o „Kljukovi smrti“, ki je pisana povsem v duhu narodnih pesnij srbskih. O njej je izrekel laskavo pohvalo pristni poklicanec v enakih rečeh, pesnik Gregorčič.

Pokojni Jenko mogel bi biti dostojni naslednik slavnega brata svojega, ko bi ne bil tolikanj svojeglaven, nekoliko preveč domišljav, da si ni dal dopovedati zlepa nobene blagohotne besede. Jediní mož, kateri mu je bil avtoriteta, bil je pokojni Erjavac; žal, da se mu je trmasti Jenko približal mnogo prepozno! Vsekakor pa je

slovstveno delovanje tega izredno duhovitega moža zaslužilo nekoliko več — priznanja, nego se to dá izraziti v borih dvajsetih petitnih vrsticah, katere mu je posvetil o njega smrti nek slovenski list.

Od meje Goriške račite me izpremiti zopet v izvoljeno središče obljubljené naše dežele — v belo Ljubljano, da vas tu seznanim s prezanjivim možem, katerega sloveče ime se blesti med prvoboriteli našega národa. In ta preodlični mož je:

Jurčič Josip,

najplodovitejši romanopisec slovenski in drugi urednik „Slovenskega Naroda.“ O tem pregenjalnem našem pisatelju mi je duša polna blaženih spominov. Saj sem preživel ž jim zajedno v uredništvu omenjenega glasila posvetne inteligencije slovenske jedenajst mesecev zdržema. S prvim decembrom l. 1872. prevzel sem bil upravništvo „Slov. Naroda.“ Bil je takrat buren čas na političkem polji slovenskem in jaz sem prišel baš v trenutku, ko so si naši „stari“ in „mladi“ bili v laséh. Prvi človek, ki me je uvedel tu v nepoznane mi razmere, bil je ranjki Jurčič. V gledišči ljubljanskem so igrali tisti večer „Jamsko Ivanko“ in po predstavi je bila v čitalnični restavraciji živahna zabava z vojaško

godbo. Ondu je bilo toliko ljudstva, da sem jedva ujel kosček sedeža v nekem kotu. Tu se vam je jelo in pilo, smejalo in pelo ter zabavljalo vse vprek, da človek ni slišal niti svojega glasu. Meni, prišedšemu ravnokar z morja, zdelo se je, da sem dospel v raj! Pa ker nisem bil vajen tolikega vrišča, bilo mi je nekam tesno okrog srca, zlasti, ker nisem poznal žive duše, čutil sem se osamelega v sredi prevesele družbe. Sedel sem torej nem med vrvečo množico ter zrl osupel vso to gonjo, kakor vlek novo lesa — kar mi zazveni na ušesa:

„Hoj! Kaj pa vi s svojim jeremijskim obrazom tu med veselimi svati? Glavo po konci! Živio!“

Bil je to Jurčič, kateremu sem se bil predstavil isto jutro. Prisedel je k meni ter trčil z menoj na „veselejšo bodočnost.“ Pri tem mi je razkazoval različne goste, razkladal mi njih družbinske razmere in mi slikal veseli razvoj narodnega življenja v Ljubljani s predražestnimi bojami.

„No vidite“, vzkliknil je na glas, „tu nimate povoda, držati se takó kisto, kakor na kakšni sedmini! Pijte in veseli bodite!“

Moj izgovor, da sem tukaj nepoznan tujec, izpodbil mi je z besedami:

Ingenieur dr. Buzzi naslanja se na izjave interesiranih občin. A pomisliti treba, da oni, ki hoče kaj doseči, ne misli na težave. Mi ne moremo zdaj vedeti, da-li se bo zadržala železnica. Vsak dan imamo parobrode. Zveza iz Pirana v Trst je vse-kakor boljša po morju. V letnem času je mnogo ugodnejše voziti se s parobrodom. Ne more se torej tako natečno določiti število popotnikov po železnici.

Prej treba vedeti, koliko namerava doprinesiti država. Vedeti pa bi tudi treba, da-li prevzame dežela garancijo tudi za občine, da-li bi torej ona plačala za-nje, ako občine ne bi mogle.

Bolje bi bilo morebiti, da bi se spojila nekatera primorska mesta z državno železnico tako, kakor je spojen Rovinj s Kanfanarom.

Ne bom stavil predloga in sploh izjavljam, da je vse to moje subjektivno mnenje in da nisem pooblaščen od svojih somišljenikov.

Poročevalec odgovarja poslancu Babuderu in predsednik stavi na glasovanje predloge.

Prvi sprejet je z vsemi proti glasu dra. Volarića.

Drugi in tretji sprejeta sta enoglasno.

V imenu posebnega odbora za proučanje in poročanje o predlogu posl. Jenka in drugov v železniški zadevi, poroča dr. Lius in predlaga:

1. Z obzirom na sklep deželnega zbora iz dne 27. avg. 1883, da bi c. kr. vlada zvezala istreko državno železnico po najkrajši črti z Reko in z obzirom na predlog posl. Jenka in drugov, namerava-jočega isto svrhu, povdarja deželni zbor ponavlja potrebo omenjene zveze in to v splošno korist te dežele.

2. Naroča se deželnemu odboru, precej predložiti c. kr. vladi spomenico, da bi ista nenačoma pričela tehnična dela in predložila državnemu zboru zakonsko osnovo, vsled katere bi se zgradila ta železniška zveza na troške države.

Predloga sprejmeta se brez debate enoglasno.

Predsednik sklone sejo, in naznani prihodnjo za danes zvečer ob 7. uri.

* * *

XIII. (zadnja) seja 6. apr. zvečer.

Dvorana lepo razsvitljena. Galerija natlačena.

Dr. Lius čita zapisnik jutranje seje, kateri se odobri brez ugovora.

Dr. Fragiaccino čita zakon o varstvu koristnih ptičev, katerega sprejme večina v 3. čitanju.

Dr. Stanich stavi nujni predlog v zadevi zveze Lloydovih parnikov z otoci in Reko in ga potem, ko je sprejeta nujnost, utemeljuje.

„Tembolje, ako vas nihče ne pozna, bodejte imeli vsaj mir pred zlogolkimi zabavljalci!“

Ko pa mu razodenem svoje pomisleke češ, da ne vem, kako bodem izhajal jaz, neznaten nepoklicanec med toli imenitimi možmi, kakeršnih mrgoli tu okrog mene, postal je nejevoljen ter me je zavrnil z rezkim glasom:

„Kaj vraga! Saj jaz tudi nimam nikakšne diplome v žepu, pa se ipak ne vstrašim nobenega teh „slavnih“ prvakov. Očitajo mi sicer, da sem „skažén dijak“, „samouk“; ali prepričan sem, da zbežijo prvi dan vsi skupaj, ko bi jih posadil na moje mesto! — Sicer pa nikar ne mislite, da so to zgolj „modrijani!“ Poglejte tam-le one puhloglavce, ki se zalivajo s šampanjcem: ako otepete z njih tiste šestice, ne ostane drugega od njih, kakor snop prazne slame! Torej glavo po konci, tesnosrčnemu filistru pa pest pod nos!“

S temi besedami je končal bodrilni svoj govor. In kakor sem videl pozneje, ravnal se je Jurčić res po tem svojem reku. Pa je bilo tudi prilike dovolj! Dan na dan so mu dohajala tisti čas pretilna pisma in mož je povžil takrat mnogo žolča

Dr. Volarić podpira Staničev predlog in navaja razne nedostatke glede zveze mest na otocih samih, kakor tudi glede zveze z istersko obalo in Reko. Omenja hrvatsko-ogerskega parobrodne družstva. Je za to, da bi se ustanovila nova linija Lloydova, a povdarja, da po novem dogovoru Lloyd ne sme na Reko.

(Na galeriji velik nemir. Predsednik prosi poslušalce naj bodo mirni).

Dr. Volarić končno izjavlja, da bode glasoval za Staničev predlog.

(Kričanje na galeriji se ponavlja še silneje. Predsednik pravi, da bode ukazal sprazniti galerijo, ako ne bode mirna.

Dr. Laginja stavi in utemeljuje v italijanskem jeziku dodatni predlog v smislu, da, ako z Lloydom ni mogoče doseči nameravane zveze, se je obrniti na hrvatsko-ogersko društvo.

Dr. Stanić strinja se s tem dodatkom in se potem enoglasno sprejme oboje.

Predsednik prečita končni govor pozdravlja poslance.

Dr. Lius prečita zapisnik te večerne seje.

Predsednik na to v imenu cesarjevem sklone zborovanje.

Politični pregled.

Notranje dežele.

128. seja državnega zbora dne 4. maja zabeležiti treba lapidarnimi črkami v zgodovino parlamentarnega življenja avstrijskega: v tej seji zgodilo se je prvokrat da so obravnavali o predlogu, da se kak avstrijski minister dene pod z a t o ž b o. Na dnevnem redu je bil namreč predlog Mladočehov, da se pravosodni minister grof Schönborn dene pod zatožbo, ker je osnoval novo okrajno sodišče v Teplicah, ne da bi bil popred o tem povprašal deželni zbor Česki. Predlog je utemeljeval posl. Tilšer. Govornik je naglašal, da so Riegra in tovariše kot privatne osebe zvalili k dunajskim dogovorom ter jih vjeli v nastavljeno past; dunajske punktacije ni smeti smatrati kot spravo med dvema narodoma. Ta slučaj znači eklatantno kršenje postave. Človeku mora vekipeti vest, ako mora kaj takega konstatovati o človeku, ki bi moral biti vrhni čuvar pravice. Slednjič je govornik napal ministra Pražaka, češ, da on (govornik) bi rajše šel drva cepit, nego da bi ostal v tem ministerstvu. Na to je posl. Plener utemeljeval svoj predlog, da se preko tega predloga preide na dnevni red. Posl. Pacak se čudi, da danes vlado zagovarja mož, ki jo je nekoč označil kot najslabejšo na vsem svetu. Ako hoče pravosodni minister v pravosodji tirati politiko, potem se neha

v tistem pogubonosnem prepiru, kar mu je vedno izpodkapalo prešibko zdravje ter mu skrajšalo življenje. Vrh tega pa je še imel baš takrat nadležne spletke s svojo — ljubico. Pravili so, da je bojdja hotela skočiti v Ljubljano, ker nje roditelji niso dovolili, da bi se družila z jim — no, dotičnica je zdaj soproga drugega moža in mati čilih otrok, Jurčić pa spava tam zunaj na pokopališču ljubljanskem . . .

Dà, kakor sem rekel: Jurčić je bil „tvrđ, neizprosen, mož jeklen“, kakor sam veleval v svojem „Tugomeru“. Njegovo sovraštvo do oholih Nemcev n. pr. bilo je toli silovito, rekel bi, uprav fanatično, da je postal ves uzrujan, ko mu je zazvenela odurna njih govornica na uho. Prav usmilil se mi je, ko sem ga videl, kakó se je boječe branil izpregovoriti katero nemško besedo. Često se je dogodilo namreč, da je po pomoti kakšen trgovski agent zašel v uradniško sobo ter pričel razkladati Jurčiću židovsko svojo modrost. „Tam z r á v e n vprašajte!“ zarežal se je nad krivonosim Abrahamovcem in ko ta le ni odnehal, prosil je mene, da odpravim nadležnega „želodarja“ na pravi naslov . . . (Dalje prih.)

pravosodje. Govornik je zaklical Nemcem: ne govorite nam več o parlamentarizmu in konstitucionalizmu! Ne skrunite i nadalje teh idej! Posl. grof Deym podal je izjavo, zakaj češki veleposestniki ne morejo glasovati za Tilšerjev predlog. Pravosodni minister grof Schönborn se je zagovarjal izrečno naglašajoč, da govori v imenu vsega ministerstva. Govornik je opisal podrobno vso zgodovino snovanja okrajnega sodišča v Teplicah. Staročeski posl. dr. Zucker je rekel, da predlog Tilšerjev treba obravnavati, dasi ga on sam ni podpisal. Najvažnejša izjava tega poslanca je bila ta, da tudi Staročehi ne ostanejo ni trenotek v državnem zboru, ako ga zapuste Mladočehi.

Posl. Vašaty je rekel, da postopanje pravosodnega ministra izvira iz sovražstva do naroda češkega. Govornik zahteva, da odstopi grof Taaffe, ker je glavni krivec, sicer se utegne dogoditi da dobimo „rumpfparlament“ — z drugimi besedami: da Češi izstopijo iz državnega zbora. Posl. Biankini je dogovoril hrvatski povdarjač solidarnost avstrijskih Slovanov, ki niso in nikdar ne bodo Nemci ali pa Italijani, ampak zvesti in svobodni državljani. Generalni govornik Plener meni, da narodu češkemu ni zadovoljstva v agitatoriških odnosajih, ki bi nas slednjič doveli do vojne med državljani. Zato bodo Nemci vzlic neke nezaupnosti vendar vzajemno z vlado delovali na to, da se dožene sprava. Posl. Herold odgovarja Plenerju, da predlog Mladočehov ni namenjen za agitatoriške svrhe, ampak je veren izraz nevolje naroda Češkega, koji naposled izvestno zmaga v tej pravdi. Plenerjev predlog, da se preko predloga Čehov preide dnevni red, je bil potem vsprejet z 238 proti 41 glasom. Ministri, en del konservativcev, antisemitje in Slovenci niso glasovali.

V tej seji interpeloval posl. dr. Lueger pravosodnega ministra, hoče-li zaukazati državnim pravdnistvom, da tudi narodnemu časopisju dovolijo toliko svobode za izražanje svojega menenja, kolikor jo uživa kapitalistiško časopisje židovsko, da se po neprestanem konfiskovanju ne onemogoči obstoj onih listov?

Vnanje države.

Križa v Italiji, ki je permanentna, odkar se je v kabinetu Rudinijem pojavilo nesoglasje glede na pokritje velikih stroškov, koje nalagajo italijanskemu kraljestvu njega političke zveze — postala je akutna. Ministerstvo Rudini vleže se skoro mej mrtve. Vedelo se je sicer, da so mu življenja dnevi šteti, a poslednji udarec je dobil v seji poslanske zbornice dne 5. t. m. Poslanec Giolitti napal je strastno program vlade, a isto tako strastno mu je odgovarjal minister Luzzatti. Slednjič je poslanec Grinaldi predlagal nastopno zaupnico vladi: Odobravajoč vladina pojasnila, preide se na dnevni red.

Pri glasovanju pa je propala ta zaupnica s 193 proti 185 glasom. Rudini sicer nikoli ni imel stalne in gotove večine, a to glasovanje je pokazalo, da mu je večina odločno obrnila hrbet. Rudini je izjavil takoj, da treba počakati, kako bode odredila krona. Ponavljamo še enkrat, kar smo nedavno rekli, da bodo te homatije v Italiji izvestno uplivalo tudi na veliko evropsko politiko.

Sveti Oče izdal je poslanico do francoskih kardinalov, v kateri naglašal, da treba brezpogojno pripoznati republiko kot državno obliko, došlo od Boga. Poslanica označuje napade anarhistov kot posledico okolnosti, da se je Francoska odtujila krščanstvu, ter protestuje proti temu, da so sveti stolci v Italiji ugrabili nje svobodo.

D O P I S I.

Iz Materije, dne 14. aprila 1892. [Izv. dop.] Priznati nam je pred vsem svoje obžalovanje, da se je v „Sl. Narodu“ iz-

rekel dvom o nepristranosti „Edinosti“ kot glasila primorskega. Veseli nas da so se megle nejasnih pojmov razpršile. In zopet nam je naglašati, da strankarstvo v nas razvilo se je le glede občinske uprave, i to popolnoma opravičeno, kakor se sploh vsak lahko prepriča iz dosedanjih pojavov o naši upravi.

Več ko desetletne izkušnje, katere smo molče, neskončno potrpežljivo nabirali, dovedle so nas do spoznanja, da tako ne moremo nadalje; in mislimo celo, da se v tem oziru niti ne more govoriti o strankarstvu, kajti stvar je vsem jasna kot beli dan.

Nasprotstvo izcimilo se je le med neodvisnim prebivalstvom naše občine in med zadolženimi občani, boječimi se masčevanja; nasprotstvo to se torej niti ne more imenovati strankarstvo, ampak, to je opravičeni boj svobode proti suženstvu. Naš namen je torej pomagati zatiranim, da se otresejo jarma ter sramotnega je-robstva.

Da smo pri tem interesovani tudi mi neodvisni, je lahko umevno, kajti tudi mi čutimo žalostne posledice sužnosti naših soobčanov; i to je nagib, da hrepenimo po premembi dosedanjih razmer. Navidezno je ta nagib celo sebičen — a le navidezno, kajti sicer bi se nam mogla sebičnost predbacivati tudi, ako pomagamo gasiti gorečo sosedovo hišo; češ, gasimo le, da ne pogori tudi naša hiša.

Naš „občinar“ pa piše v „Edinosti“, dne 2. aprila tako zmedeno, da se ne razume, kaj prav za prav hoče. Čudi se, kaj da pišemo, ob jednim pa priznava, da ga tepe jednaka osoda kakor nas, a hoče le s prošnjo to doseči, po čemur sme težiti svobodnim dejanjem svobodnega državljana. Njega besede so izrazi onemoglega sužnja, ali pa tlačitelja, kateri se boji, da ne bi se zatiranec prekrepeko otrese jarma, ki ga žuli. Uprav hinavski se „občinar“ boji razpora in sovražstva; mi pa zagotovljamo, da pri nas ne bode niti sledu prepira in razpora, ko se otresemo sedanje uprave. A pri tem se nič ne strašimo niti odnosajev leta 1882., žalostnega spomina; takrat smo že prorokovali, kam zagazimo po poti, na katero smo krenili siloma, a sedaj velja kreniti na bolje in, kakor vse kaže, dosežemo gotovo svoj namen pri prihodnjih volitvah. Pogum velja!

Ker nam „občinar“ očita glede razpusta krajnega šolskega sveta, je pa tako neslano, da ni vredno besedice v obrambo. Smo mar mi zakrivilji, da predsedništvo kr. š. sveta ni storilo svoje dolžnosti? Naravnost smešna je pa „občinarjeva“ trditve, da nam ugaja slaba uprava, ter da mu usiljujemo prepričanje, da je šolaki oskrbnik brez greha, kateremu oskrbniku našteje „občinar“ — jeden celi greh: da so namreč kaznovani zanikrneži protestovali proti kazni zaradi neopravičenih šolskih zamud, — in da so ukljub protestu morali kazen plačati. To objaviti čutil se je „občinar“ priisljenega . . . ; spokori se š. oskrbnik, dokler je še čas!

Glede delitve preostanka od popravljanja župne hiše pa nikakor nismo trdili, da ni bilo govora, kakor „občinar“ pravi. Nasprotno: mi smo trdili, „da se govori mnogo, a ne las kavo za županstvo.“ To slavno županstvo je prekršilo občinsko postavo (§§ 66 in 87), ter gotovo ni bilo umestno, da je one preostanke izročilo vaškim županom, da jih razdele med župljane. Kako more neuki vaški župan vedeti, koliko poviškov je kdo vplačal pri davkarji, da bi mogel potem prilično razdeliti svoto? Ako se ne oziramo na nepostavnost čina obč. uprave, je še najprilicneje, da vaški župani porabijo nerazdeljene zneske za plače gozdnim paznikom; pravilneje bi pa vsakako bilo, da se denar porabi v dovršenje poprav pri župni hiši ali za nujno potrebno popravo župne cerkve.

Pa kako zmedeno čenča „občinar“ v tem oziru. Naj prej šteje vaškim županom v greh, da hočejo denar porabiti za go-

z dne paznike; potem pa priznava, da pri občinski seji se je odredilo, naj se denar za paznike porabi. Kje je tedaj krivda vaših županov?

Sicer pa nas veseli, da naš glas ni ostal glas upjočega v puščavi, temveč da se kaj pridno poprašuje po dotični številki časopisa in da je tudi začelo javno odmevati iz krogov volilcev v smislu, našemu glasu prav ugodnem. Le tako naprej, pa se gotovo znebimo more, ki nas tlači.

Različne vesti.

Mesti sodnikov v Kopru in Čresu sti menda razpisani. Gleda na to, da je okraj Koperski po ogromni večini slovensk a Čreski izključljivo hrvatsk — izvemaš par priromanah „Čijožotov“ — nadejamo se, da bode višje sodišče pri imenovanju sodnikov postopalo tako, kakor zahtevata národna enakopravnost, zjamčena v zakonih, in praktična potreba. Ta naša želja je menda opravičena dovolj.

Iz državnega zbora. V seji dne 8. t. m. vprejela je zbornica v tretjem branji postavni načrt o nameščenju državnih okrajnih šolskih nadzornikov v Galiciji. Posl. Schlessinger predlaga resolucijo proti zlati valuti, ter za amortizacijo državnih dolgov.

Kaj nas uče nasprotniki? Ustanovili smo mi svoje, ustanovili so oni zopet svoje društvo, kojima namen je, osnovljati narodne šole. Ako pa opazujemo dejansko navdušenost in zanimanje, katero se kaže očito na tej in onej strani, pokaže se nam velika razlika med tržaškimi Lahi in moj nami. Oni store veliko več. Prosimo torej zlasti premožnejše naše meščane, da nas razvesele primernim iznenadenjem na korist naše družbe; to bi navdušilo naše siromake. Zdaj so res jako važni trenotki za naš obstoj. Ako si hočemo usvojiti mladino, ki bi v prihodnosti stala junaško na braniku za sveto stvar, pripomožimo jej vsak po svoji moči. A brez žrtve — ni smage, brez setve ni žetve. Iz daljne Amerike se nas spominjajo in zbirajo za družbo; toliko bolj bi morali skrbeti za-njo mi, ki imamo neposredno korist od nje!

Vsi oni, kojim je usoda milejša, naj bi se zložili, ter skupno položili dar na žrtvenik svetih bratov slovanskih. Potem bode tudi slavna družba krepkeje stopala in širila svoj delokrog. Potreba je, da bi se v prihodnje leto vsaj za dečke odprli še peti razred, da bi se dobro usposobili za srednje šole ali za življenje sploh. — A za vse to je treba žrtve. Na noge torej vsi, katerim je bila sreča mila! Vrh tega naj slavno načelnštvo prične misliti na par veselje v korist naše družbe. S temi se navdušuje narod, širi zavest in utalaja g. denarničar. — Na delo!

Dr. Vrhovski.

Kako bi prišli do slovenskih šol? S tem, da je družba sv. Cirila in Metoda nastopila praktično pot, otvorivši v mestu tržaškem slovensko šolo — smo Slovenci dejanski pokazali, da si moramo le sami pomagati. Da je bila šola prepotrebna, kaže se nam v tem, da je od prvega pričetka do danes prenapolnjena slovenskih otrok. Koristil nam je družbin zavod pri Sv. Jakobu s tem, da se je koj v drugem letu oglasilo mnogo očetov v prošnji do visokega namestništva, katero naj bi prišlo magistrat, dati nam slovenskih šol. Če tudi ni visoko tržaško namestništvo pripoznalo pravične zahteve slovenskih roditeljev, ter se postavilo na stran meetnega magistrata, se naši očetje vender niso oplašili, ampak potrkali so rekurzom na ministrova vrata. Gospod minister, kateri sicer ne ljubi kaj posebno slovenske mladine, se je vender še premislil. Zavrnil je namestniški odlok in ukazal komisijonalno preiskavo o bitju slovenskih starišev in njih otrok v Trstu. Ko se nam je pojavil ta ministerski odlok v mestni zbornici in so pisarili o slovenski „Antifoni“ laški listi,

smo pričakovali, da se bode naše razumništvo in na čelu jim naše časnikarstvo bolje poprijelo tega momenta in obširneje razpravljalo: kaj je storiti, kako bi bilo nevernim Tomažem dokazati, da smo, da smo v ogromnem številu. Kakor en mož bi morali vstati vsi tržaški Slovenci in s prošnjami, z namanj 15.000 podpisi, obsipati vlado i magistrat, češ, ker ste neumni, pa vtaknite prst v naše rane — tu smo! — Kar se ni zgodilo, naj bi se!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti oziroma za otroški vrt v Rojanu se je nabralo iz pušice v krčmi konsumnega društva v Rojanu gl. 10.60.

Iz tajnikovega poročila Slov. Čitalnice posnemljeno nastopno: V prošlem letu je bila odboru glavna skrb, najti primerno stanovanje, v katero se je preselilo društvo v mesecu avgustu. Novo stanovanje je trebalo popolnoma predelati ter prirediti za društvene svrhe. Ker pa v ta namen ni bilo zadostno denarja v blagajni, posodil je znani odlični rodoljub, g. Miha Truden, znatno svoto 1470 f. Bodi mu izrečena prišerna zahvala! Po odhodu g. prof. Macherja izgubila je Čitalnica izbornega tajnika, ki se je neumorno trudil za koristi društva. Tudi temu gospodu bode izrečena zahvala. Dne 21. novembra je imelo društvo sijajen koncert, pri katerem sta sosedovala gospa Podgornikova in ljubljansk četverošp. v. Po sodelovanju tako izbornih mož podal nam je odbor poseben in zares umetniški užitek. V zimskeji dobi prirejalo je društvo plese in zabavne večere. Odbor pa si je bil v svesti, da se samimi veseljami še ni dovršil svoje dolžnosti, ampak pobrnil se je, da se so uvela predavanja o raznih predmetih. Pozivu odbora so se rado-voljno odzvali predavatelji dr. Glaser, Fran Podgornik, Vatroslav Holc in Gregor Jereb. Vsa predavanja bila so velezanimiva. Želeti bi bilo, da se institucija predavanj ohrani v našem društvu. Mejl letom izstopilo je 19, pristepilo pa 28 članov. Društvo je bilo naročeno na 21 slovenskih, hrvatskih in českkih ter na 9 nemških in italijanskih časopisov.

Konečno izreka poročilo še enkrat zahvalo vsem onim, ki so z besedo ali dejanjem pospeševali razvoj društva, ter izražajo nado, da bode Čitalnica po zloženem delovanju vseh nje članov napredovala tudi v bodoče.

„Tržaški Sokol“ priredi jutri izlet na Opčine. Sokoli se zbirajo na trgu v Škorklji (pred gostilno „Pri kralju ogerskem“), od koder odrinejo ob 2½ uri popoldne.

Slavno občinstvo, ki je namenjeno na Opčine, je naprošeno, da se pridruži Sokolom.

Občni zbor „Del. podp. društva.“ Vse člane tega društva opozorjamo danes še enkrat, da je jutri ob 3. uri popoldne v Mallyjevi dvorani (Via Torrente) občni zbor ter da je treba, da sti navzoči dve tretjini članov, ker je tudi prememba pravil na dnevnem redu.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Nastopil je prijetni mesec maj. Vsa narava se oživlja in pomlaja. Posebno pa verne Slovence veseli lepa cerkvena pobožnost — šmar-nice. A žalibože tega se Slovenci pri sv. Jakobu ne moremo veseliti. Cerkev nam podaje kamen mesto kruha. Ne čujemo domačega petja, ne propovedi v domačem jeziku. Lansko leto smo čuli v majniku vsaj dvakrat na teden slovenske prepovedi, a letos so šmar-nice samo za Italijane.

Radi tega je mnogo nezadovoljnosti in mnogi se tudi od cerkve oddaljujejo. Res je, da tudi mi lahko poslušamo propovedi v tujem jeziku, a vprašanje je, jih-li tudi razumemo. Propovedi razumeti v tujem jeziku je vender kaj družega, nego v prodajalnici kupiti „cikorijo“. Slovenci radi hodimo v cerkev, č. duhovščina nas tudi vabi, a zajedno nas — prezira. Je-li tako postopanje še Slovenci, katerih je tu večina, pravično in krščansko?

Vas, preč. g. župnik, pa podpisani v imenu premnogih prosimo, da nam oskrbite

vsaj polovico „šmar-nic“ slovenskih, ker tudi mi smo Vaši farani, kateri spoštujemo cerkev in Vas. Prosimo pa, da ste nam tudi Vi pravični in nam daste, kar nam gre.

Hervatin Miha, Šnebelj Jakob, Žvokelj Anton, Samec Matija, Žnidarič Josip, Zorn Franjo, Ujčič Jakob, Ferluga Andrej, Nabergoj Matej, Andrejič Fran.

Zakrament sv. birme bode delil prevzvišeni škof dne 8. maja na Opčinah, dne 9. maja na Proseku in Kontovelju, dne 28. maja v Repentabru, dne 29. maja v Tomaju, dne 30. maja v Avberju, dne 31. maja v Povirju, dne 1. junija v Divači in dne 2. junija v Rodiku.

Anarhisti v Trstu. Včeraj je prišla policija necega anarhista imenom Miani, iz Benetk. Bil je skrit v stanovanji Karla Učekarja, stavca v Lloydovi tiskarni. List „Adria“ — priloga uradnega lista „L'Osservatore triestino“ — priobčujè to vest, tiskal je ime Učekarja po slovenskem pravopisu, to je z akcentom, akoravno ta list, če je le mogoče, izpušča akcente pri slovanskih imenih. In se spominjamo dobro, da so „Adrija“ in drugi italijanski listi uprav ime tega Učekarja — ko je še bil predsednik društva „Confederazione Operaia“ in urednik listu enacega imena — dosledno tiskali „Učekar“. Zakaj pa danes kar naenkrat Učekar? No, vsaj vemo: mož se je pokazal kot prijatelj anarhistov, zato pa predstavimo ga svetu kot Slovana!! Zakaj ne bi Slovencev — mislila si je gospoda pri „Adrii“ — malo sumničili, ko je prilika baš ugodna. Mi pa vemo dobro, da je Učekar persona grata v raznih rudečih društvih.

Odbor akad. društva „Slovenija“ na Dunaji se je v svoji prvi redni zborovi seji dne 3. majnika 1892. sledeče konstituiral: Predsednik: Mihalič Anton, drd. medicine; podpredsednik: Regally Fran, stud. juris; tajnik: Žilih Josip, stud. phil.; blagajnik: Benedikt Janko, stud. med.; knjižničar: Dokler Zvonimir, stud. phil.; arhivar: Župančič Jakob, stud. phil.; odbornik: Omerša Josip, stud. techn.; namestnik: Korenčan Andrej, stud. med.

Iz Kanalskih hribov se nam piše: Dolgo časa odlašam že poslati vam sledeče vrstice kot dopis v cenjeno našo „Edinost“. Radi občnega blagra prosim toraj, sprejmite malo notico v svoj list.

Ko se je o svojem času oglašil dopisnik, kateri je hvalil v svoji pohlevnosti razmere uradovanja pri kanalskem c. kr. okrajnem sodišču, pozabil je gotovo omeniti (ali ni hotel) poslovne uradne ure. Človek X. ali Y. je poklican iz Loma, Lokovca itd. k tukajšnjem sodišču točno ob 8. uri. Mož pride v najhujšem vremenu iz dotičnega kraja v Kanal, menè, da se mu drugače „kaj zgodi“.

Truden od težavnega 4 do 5 urnega hoda, komaj čaka, da bi se mogel kaj okrepčati in odpočiti. Pa tukaj mu zajec pot preteče. Sodišče te kliče ob 8. uri pred-se; zgodi pa se šestokrat, da dotični uradnik ni na svojem mestu ob določeni uri. Da se to zgodi enkrat, dvakrat, no naj bo, mislili bi si; ali godi se to večkrat! (A naglašati moramo, da niso vsi taki.) Toliko naj bo zadosti. Da je v Kanalskem okraju zaradi takih odnošajev velika nevolja, je dobiti dokazov na koše! Zato pa kličemo prav resno: „Videant consules“.

Predsedništvo bralnega društva v Nabrežini uljudno vabi vse svoje p. n. go-spode ude, da se za gotovo udeležje občnega zborovanja, ki bode v nedeljo dne 15. majnika ob 3 uri po poludne v bralnici se sledečim dnevnim redom: 1. Volitev novega odbora. 2. Polaganje računa za minolo leto. 3. Razni predlogi.

Iz Nabrežine se nam piše: Prvi tečaj obrtno-nadaljevalne risarske šole zaključil se je dné 30. t. l. s povoljnim uspehom. Redni pouk začne se zopet dné 1. septembra t. l., vpisovanja pa sprejema vodstvo že od 15. avgusta v naprej.

Dne 10. maja volimo novo občinsko zastopstvo. Volilne borbe v tržaškem zmislju v nas sicer ni, vender pa se sluti nekako

živahno gibanje in to nam bodi v dokaz, da smo tudi mi politiško dozoreli. Bog razsvetli um našim volilecem, da glasujejo složno za možake, katerim je nad vse blagor in korist občine naše in katerim bije srce za mili naš narod. Božji blagoslov prevažnemu činu!

Javna zahvala.

Vsim sorodnikom, pevcem in prijateljem, kateri ste blagovolili spremiti mojo nepozabno soprogo na kraj večnega miru, kakor tudi vsem tistim, kateri ste pismeno svoje sočutje v veliki zgubi mi izrazili, izrekam najiskrenejšo zahvalo.

St. Peter na Notranjskem, 4. maja 1892.

Mihael Kalan,
nadučitelj.

Javna zahvala.

Podpisani izreka v svojem in v imenu svojih otrok, častiti duhovščini, pogrebce in vsem onim, koji so skazali mojej pre-rano umerlej soprogi zadnjo čast, najto-plejšo zahvalo.

Ob enem se tudi zahvaljuje vsem p. n. dobrotnikom za vsa prejeta darila. Bog jim stotero povrni!

V Sežani, dne 4. maja 1892.

Josip Segal,
železniški čuvaj.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, pri-poroča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako jo kuhinja izvrstna. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in št. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici „Caserma“, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrožba. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškimi Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosí gostilničar Covacich.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in go-spodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštno vred. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarski mojster, Via Rosada št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko a, adajoca dela. — Solidno delo, — hitra postrožba — nizke cene. 60-30

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19.
Priporoča slav. občinstvu vsake vrste
moke, otrobov, turšice, ovsu in raznega
kruha po najnižjih cenah. Cl.

Anton Vrabec, trgovina z stekleno
londeno in lesenino
itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg
„Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim
Slovencem. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojaš-
nice, priporoča svoje
zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom;
razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil.
naprej po najnižji ceni.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št.
3 blizu novega trga, pro-
daja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje,
čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v
ulici Via Arcata, nasproti
hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovci po
1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko
žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vec-
chia, čia, pekarija in tr-
govina z različnimi jestvinami: moko, rižom,
oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu
občinstvu. Cl.

„Osteria al Cervo“ Via Commer-
ciale št. 1 tik
kavarne „Fabris“ priporoča dobra vina in izvrstno
kuhinja. — Za delalski stan hrana opoludne in
zvečer neverjetno v ceno. Cl.

Anton Šenka Via Barriera vecchia št. 19
III. nadstropje, izdeluje
moške obleke po najnovejšem kroju. V njega de-
lalnici vsprejemajo se tudi naročila na razno-
vrstno moško in žensko perilo, ki se izdeluje
lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Vekoslav Moder, pekov-
ski
mojster „Piazza Caserma“, se priporoča
slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha,
sladice, čokolade, vseh vrst moke itd. po
najnižjih cenah. Cl.

Blažina Tone, lastnik krème k „Ruskim
Topicam“, Via Giulia
št. 8, udajno prosi za mnogobrojni obisk svoje
krème, kjer se pije izvrstni isterski teran, in se
še boljše skrbi za želodec. 13-25

**Kavarni „Commercio“ in „Te-
desco“** v ulici „Caserma“, glavni shaja-
lišči tržaških Slovencev vseh stanov.
Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jeziki.
Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča
Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Antoni Jerič, Via Farneto št. 18, I. nad-
stropje, stroje — izdeluje moške
obleke po najnovejšem kroju, izdeluje tudi obleke
za c. kr. uradnike. — Postrežba točna in hitra.
12-12

Mlekarna Frana Gržine iz St.
Petra
na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba
Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat
na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter ne-
posredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na
zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda
le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via
Ghega
toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima
prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na de-
belo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer fur-
lansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Raz-
pošilja tudi istrsko vino na zunanji in sicer loko
štacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi
imel naročevalce kake druge stroške. Vnanjim
gostilničarjem se priporoča za naročila. Covicich.
5-17

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via
Torre in Via St.
Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno
in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v
boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir,
sladice itd. 17-48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, pro-
daja vsake vrste ma-
nufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih
vavrijskih tovarn. Cene nizke. 49-16

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega
vina, kojega ni moči razločiti od pravega narav-
nega, priporočam to že skušano specialiteteto.
Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov
vina) 5 gld. 50 kr. Receipt priloži se gratis.
Jamčim najboljši vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za oja-
čevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem
prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gld. 50 kr. za kilo (za 600-1000
litrov) vatevši pouk o uporabljanju.
Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne
esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerov
itd. najboljše in nenadkriljive kakovosti. Receipt
prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,
Essenzen-Specialitäten-Fabrik
in PRAG. 44-50
Iščejo se solidni zastopniki.

Škropilnice proti peronospori

zistem Candee, in drugih zistemov imamo
zmiraj v zalogi. Ker pa kaže, da letos se
jih bo mnogo potrebovalo, prosimo uljudno
gospode posestnike, naj blagovolijo se z
naročili hitro oglašiti, da zamoremo o prav-
nem času druge preskrbeti in vsem kupo-
valcem postreči.

Imamo tudi izvrstne žvepljalke, trdne
in lahke, katere le fini prah trosijo, ki se
ves oprime perja, če tudi se naložijo s
žveplom v krepah.

Cene so jim ostale tiste poprejšnjih
let, akopram so ene in druge mnogo zbolj-
šane, t. j.

Candeejove škropilnice z vso pripravo
10 gld., žvepljalke 5 gld.

Priporočamo se tudi za vsakovrstne
druge stroje, in za vse kar knjim tiče.

Živie in družb. 7-
v Trstu, ulica Zenta 5.

ŠOLA 10-12

za popolno izvežbanje v krojnem
risanju, prikrojevanji ter šivanji
oblek in perila po dunajskem načinu:
Piazza nuova št. 2 I. III.

5 do 10 gold.

gotovega zaslužka na dan brez kapitala
in rizika ponuja neka močna bančna hiša vsa-
kateremu, ki se hoče baviti s prodajo postavno
dovoljenih sreček in državnih papirjev. Ponudbe
je pošiljati pod „Lose“ na: Annoncen-Expedition
von I. Danneberg, Wien, I., Kumpfgasse. 2-10

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah
ozdravi vsak kašelj, pljučni in bronhijalni katar,
Dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
katja velja 30 novč. 33-100

Krasne uzorke šalje se zasebnikom ba-
dava. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za visoko svečenstvo;
propisane tvari za c. kr. činovniške uniforme,
te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livre;
sukno za biljard i igrače stolove, loden i
nepromočne lovačke kapute, tvari koje se
pere, plaid za putnike od 4-14 for. itd.
Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto
vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje,
štano ih posvud nudjaju, te jedva podnose
krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskoj.
U mojem stalnom skladištu u vrednosti od
1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj
poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo
odrezaka; svaki razumno misleći čovjek
mora sam uviditi, da se od tako malenih osta-
naka i odrezaka nemože poslati uzorke
jer nebi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju
li pojedine tvrdke odrezke te razasliju li
uzorke, tada su ovi od čitavih komada, nipošto
od odrezaka.

Odrezi, koji se nedopadaju, zamjenjuju se ili se po-
vrati novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu
i cimu.

Posiljke jedino uz postarsko pouzetej,
24 9 preko 10 for. franko. 19-24
Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom,
talijanskom i francuskom jeziku.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New Jork & Philadelphijo

koncesionovana črta, od c. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesionovani zastop 50-17

„Red Star Linie“
na Dunaju, IV Weyringergasse 17
ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 31-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi
rabiti kôtranove izdelke prepričala me je,
da sem začel sam izdelovati iz pristnega
kôtranovega izvlečka iz Norveškega
izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo
iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
nova voda in glavice (Kapsule), lažje se,
proživajo in prebavijo ter se prodajajo po
prav nizke ceni. Da se ogne ponarejanju
na eni plati vobljeno ime izdelovalca
Prendini in na drugi besedo Catrame.
V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini
v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v
vseh večjih lekarnah v družih deželah.

1892. VINOGRADCI!

Varujte vaše trte pred „PERONO-
SPORA“ o pravem času

s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in
nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra.
Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi teko-
čine. Ne utruji delavca. Rabi se lahko več let
brez da se pokvari.

Bolje so od vseh drugih.

Kar jim je pripoznano ne samo z hiljadami svedo-
čeb ampak tudi 350 in več prvih nagrad pri raz-
nih natecanjih. Iznajditelj gosp. Viktor Vermorel
Villafranche na Francoskem je bil odlikovan z ko-
lajno in najvišjem priznanjem. Varovati se
je ponarejenja. — Edini zastopnik za
Avstro-Ogersko:

Henrik Pegan v Trstu,
VIA SANITA št. 17.

Cena prosto carine gl. 22.— Brezplačni zamot.
Franko na postajah in na brod v Trstu.
20-10 PLACA SE NAPRED.

Tinktura za želodec,

katere prireja G. PICCOLI, lekar

„pri angelju“ v Lju-
bljani, Dunajska cesta
je mehko uplivno,
delovanje prebav-
nih organov ureja-
joče sredstvo.
Krepi želodec,
kakor tudi pospe-
šuje telesno od-
pretje. — Razpošilja
jo izdelovatelj v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojček z 12
stekl. velja gl. 1.36, z 56 stekl. 5 kg.
teže, velja gl. 5.26. Poštino plača
naročnik. Po 15 kr. stekleničica
razpošilja se v vseh lekarnah v
Trstu, Istri in na Goriškem. 14-25

Službo

voditelja prodajalnice jestvin

odda „Rojsko posojilno in konsumno
društvo“ pod ugodnimi pogoji. Zahteva se
znanje slovenskega in laškega jezika ter
poznavanje tržnih razmer. Prednost imajo
neoženjeni prosilci. Prošnje do 1. julija na
predstojništvo. Natančnejši pogoji se zvedo
v društveni pisarni vsako sredo od 6-7
ure zvečer. — Zahteva se tudi primerna
kavcija. 2-4

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

14-7 TRST

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek.
Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije
Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in
tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk
za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanj-
sko žveplo za žvepljanje trt.

Častni diplom
Zagreb.

1891.

Zlata kolajna
Temesvar.

KWIZDE
restitucijski fluid
Pralna voda za konje — Cena jedne steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Porablja se že 30 po dvornih hlevih in večjih hlevih vojaštva in civila vojačenje pred veli-
kimi napori in zopetno krepčanje po naporih, ko se noge inupahnejo ali kite otrpnejo itd.
usposobi konja za velika dela v vežbanju.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno
Kwizde restitucijski fluid
Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA
FRAN IV. KWIZDA
c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,
čistilne mline za žito,
izbiralnice,
rezalnice za krmo,
mline za sadje,
tlačilnice za sadje,
tlačilnice za grozdje ni vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo
itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem
jeziku se pošiljajo na željo zastopj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.
1-20 Cene so se znova znižale!!! 4-20

Tiskarna Dolenc stu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.